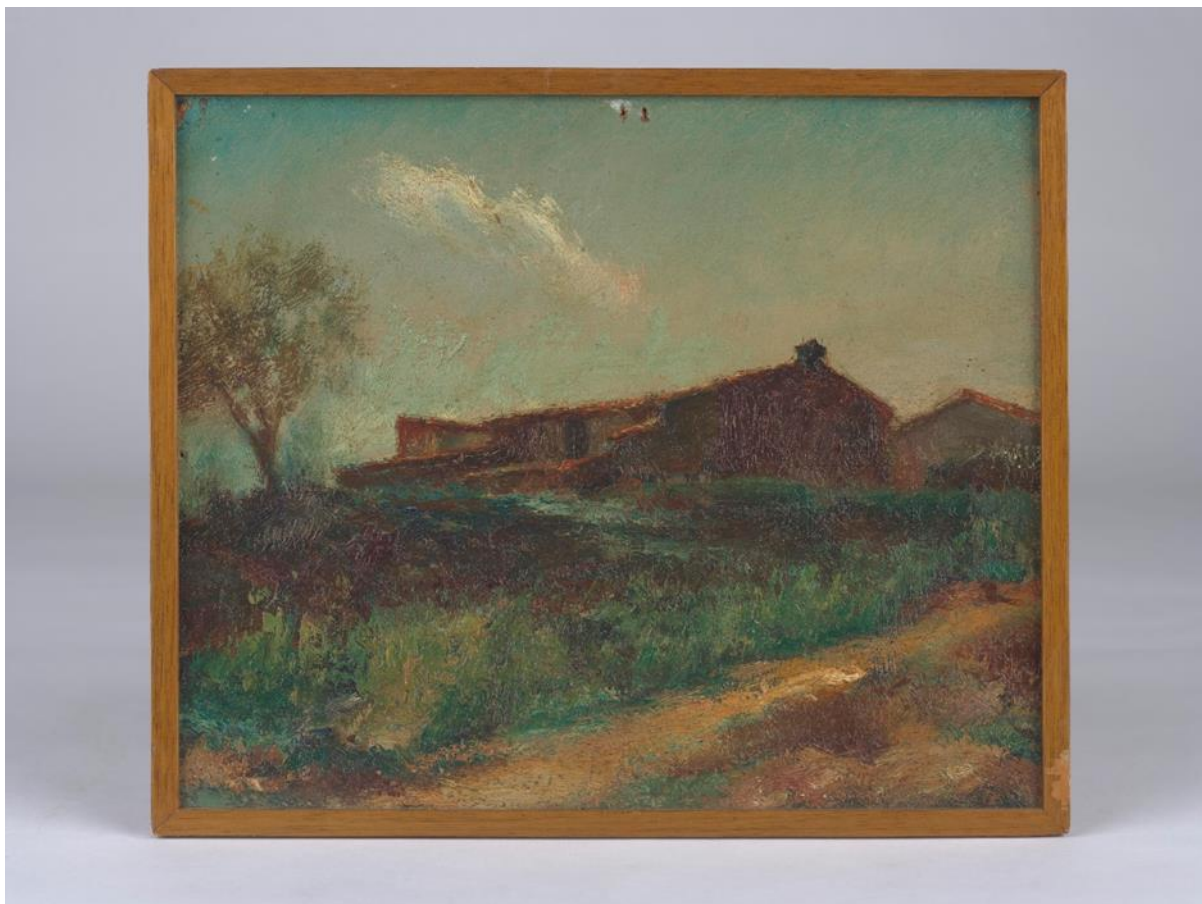

INFORME FINAL DE CONSERVACIÓ RESTAURACIÓ

Paisatge

Núm. registre H-10780

CRBMC 14.221

Pintura sobre cartró

Direcció de la intervenció: Centre de Restauració de Béns Mobles (CRBMC)

Informe redactat per: Teresa Schreibweis Torrents, Conservadora-restauradora de Béns Culturals

Data d'inici de l'informe: 2 d'agost de 2021

DADES DE LA INTERVENCIÓ

DIRECCIÓ DE LA RESTAURACIÓ CRBMC

COORDINACIÓ: Maite Toneu Puig

RESTAURACIÓ: Teresa Schreibweis Torrents

SERVEIS TECNOCIENTÍFICS:

Fotografies: Ramon Maroto

Tècniques d'anàlisi: Ricardo Suárez

Anòxia: Pep Paret

ANY DE LA RESTAURACIÓ:

Inici agost 2021

Final agost 2021

LLOC: CRBMC

FITXA TÈCNICA: IDENTIFICACIÓ DEL BÉ

NÚM. DE REGISTRE DEL CRBMC: 14.221

CLASSIFICACIÓ GENÈRICA: pintura

MATERIAL / TÈCNICA: Tècnica amb pintura vinílica sobre cartró

TÍTOL / TEMA: Paisatge amb arbre i cases a l'horitzó.

AUTOR: Lluís Mestre Castellví

DATA / ÈPOCA: segle XX

DIMENSIONS: 29,4 x 35,2 x 0,9 cm amb marc

28,0 x 33,7 x 0,4 cm sense marc

PROCEDÈNCIA: Museu de l'Hospitalet, H-10780

LOCALITZACIÓ: CRBMC, taller 2

DADES TÈCNIQUES

ESTAT DE CONSERVACIÓ: regular

EXÀMEN ORGANOLÈPTIC

Suport

Cartró

El suport de cartró té unes dimensions de 28,0 x 33,7 cm i té un gruix de 0,4 cm (29,4 x 35,2 x 0,9 cm amb marc). La seva coloració és d'un gris-groguenc poc homogeni. El cartró està fixat amb puntes al marc (llargada puntes: 1 cm; gruix del cap: 0,2mm): dalt – 4 puntes; baix – 4 puntes; esquerre – 2 puntes; dreta – 2 puntes. A l'anvers es veu que l'obra ha estat fixada amb xinxetes directament sense marc a una paret. A la dreta, a baix, hi ha un número de registre, escrit amb retolador: H-10780.

L'estat de conservació és regular. El cartró està bombat, aquesta deformació ha estat provocada per la mateixa humitat que ha provocat la tècnica emprada per l'artista. Aquesta deformació és irreversible. Presenta rascades i taques de color. A la zona esquerra, dalt hi ha una taca d'humitat blanquinosa i de forma rodona. Als perímetres s'hi observen cops i aixecaments de les fibres del cartró. Es poden veure puntualment pèrdues matèriques provocades per les xinxetes (esquerre i dreta al mig, dimensions menys d'0,5 cm). A la banda de dalt, al mig, hi ha dos forats a causa d'un antic sistema de subjecció i que tenen unes dimensions d'0,7 cm cada un. La cantonada dalt, dreta, té un plec. Tot el perímetre està segellat amb paper Kraft® que està en molts punts aixecat i trencadís. Aquest paper, però també alguna zona del cartró presenta pèrdua matèrica a causa d'un atac biològic en forma de lepidoptera ("peixet de plata"). El cartró està marcat on les puntes, en part oxidades, fixaven el l'obra al marc. Presenta brutícia superficial i pols acumulada, causat per un mal emmagatzematge.

Cartró, cantonada dalt, esquerre amb restes de paper Kraft® i taca d'humitat blanquinosa

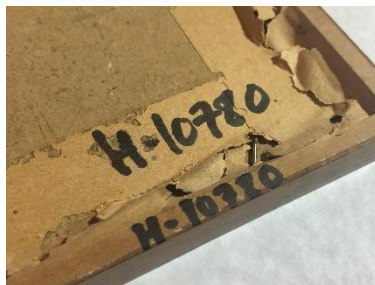
Cartró, cantonada dalt, dreta amb restes de paper Kraft®

Cartró, cantonada baix, esquerre amb restes de paper Kraft®

Cartró, vores amb cops i desfibrades, restes paper Kraft®

Detall siglat i restes del paper Kraft®

Cartró, cantonada dalt, dreta amb restes de paper Kraft®

Capa de preparació / Capa pictòrica

No es pot observar cap capa de preparació. L'artista possiblement pintava directament sobre el suport de cartró.

Les anàlisis que s'han realitzat a alguns dels quadres ha donat que es tracta d'una pintura amb un aglutinant vinílic. L'artista segurament va utilitzar emulsions viníliques preparades. En la composició predominen els colors blau-verd-marró. La capa pictòrica presenta gruixos ("impasto"), cosa que permet veure una pinzellada ràpida i dinàmica que no segueix cap direcció en concret. La zona del cel presenta menys gruix que la zona del paisatge.

L'estat de conservació és bo. Hi ha desgast i petites pèrdues matèriques a la zones on el suport de cartró està danyat (a dalt, mig; a l'esquerra i dreta, mig per les xinxetes; cantonades i plec a dalt, esquerra). A tota la superfície de la capa pictòrica hi ha pols i brutícia acumulada.

Detall de la pinzellada i el gruix de la policromia a la zona de l'arbre, zona on es va clavar una xinxeta (vora esquerra)

Detall de la pinzellada i el gruix de la policromia a la zona del núvol

Pèrdua matèrica a la zona del cel (a dalt, al mig)

Pèrdua matèrica a la zona on es va clavar xinxeta (vora dreta)

Zona del cel amb un plec al suport i pèrdua matèrica

Detall del plec amb pèrdua matèrica

Capes superficials

La superfície presenta un vernís, que es va aplicar quan el quadre ja estava muntat al marc. Un cop tret el marc es veu la reserva on el marc tapava la capa pictòrica. Les anàlisis realitzades han donat que l'artista utilitzava dos tipus diferents de vernissos: un vernís nitrocel·lulòsic i un vernís cetònic.

L'estat de conservació és regular, el vernís s'ha engroguit. Hi ha acumulada una capa lleu de brutícia i pols.

Reserva a les vores on el marc tapa la pintura

Brillantor del vernís

Brillantor del vernís

Marc

Es tracta d'un marc de fusta. Està compost de quatre llistons, els dos muntants verticals tenen les mides 29,4 x 0,9 cm i els dos llistons horitzontals són de 35,2 x 0,9 cm. Les cantonades del marc encaixen en diagonal i estan clavades amb un clau a cada encaix. Segurament, a més, els encaixos estan encolats. Els llistons tenen una aresta rebaixada al revers perquè pugui entrar el quadre (0,4 cm d'ample per 1 cm d'alt). A l'anvers estan pintats de color marró.

L'estat de conservació és bo. Hi ha alguna pèrdua matèrica a les cantonades i vores de la fusta.

Anvers del marc

Revers del marc

Pèrdues a les cantonades

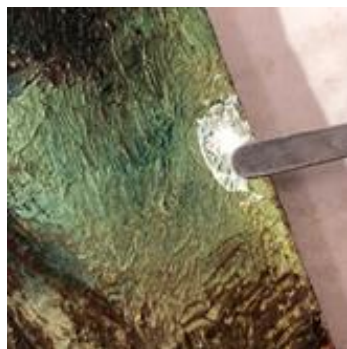
PROPOSTA INTERVENCIÓ

GENERAL	Tractament d'anòxia. Documentació fotogràfica. Anàlisis i diagnosi. Informe final de la intervenció.
REVERS CARTRÓ	Neteja mecànica i química del cartró. Aplanat i consolidació de les vores del cartró amb un adhesiu. Reintegració matèrica del cartró a les zones de pèrdua. Reintegració cromàtica de les zones de pèrdua.
CAPA PREPARACIÓ CAPA PICTÒRICA	Fixació de la capa pictòrica i preparació a les zones de desprendiment. No es descarta realitzar fixacions preventives. Neteja mecànica de la capa pictòrica. Neteja de la superfície de la policromia amb un sistema aquós, mitjançant el control del pH i la concentració iònica. Es minimitzarà la difusió i retenció de la humitat. Si es veu necessari anivellament de les llacunes amb massilles de reintegració. Es controlarà la idoneïtat estructural de les mateixes respecte a la capa de preparació original. Sistema de presentació: Reintegració cromàtica il·lusionista de les pèrdues i el desgast amb aquarel·les i/o pigments al vernís.

MARC	Desemmarcar el quadre.
	Eliminació claus/puntes del marc.
	Consolidació i fixació de les vores de despreniment.
	Neteja mecànica i química.
	Anivellament de les llacunes amb massilles de reintegració.
	Reintegració cromàtica il·lusionista amb aquarel·les.
	Col·locació i muntatge del quadre al marc amb ballestes.

PROCÉS D'INTERVENCIÓ DEL QUADRE

Proves de conductivitat i pH amb plaques de agarosa, conductímetre i pH-metre. S'han fet 2 repeticions. Resultats: <table><tr><td colspan="2">blau</td></tr><tr><td>conductivitat</td><td>pH</td></tr><tr><td>175 µs/cm</td><td>6.5</td></tr><tr><td>184 µs/cm</td><td>6.4</td></tr></table> <table><tr><td colspan="2">marró</td></tr><tr><td>conductivitat</td><td>pH</td></tr><tr><td>193 µs/cm</td><td>6.1</td></tr><tr><td>250 µs/cm</td><td>6.3</td></tr></table> S'ha optat per un buffer d'una conductivitat de 900 µs/cm i un pH 6.3.	blau		conductivitat	pH	175 µs/cm	6.5	184 µs/cm	6.4	marró		conductivitat	pH	193 µs/cm	6.1	250 µs/cm	6.3		Agarosa Basic A8963,0100; aigua destil·lada, conductímetre, pH-metre
blau																		
conductivitat	pH																	
175 µs/cm	6.5																	
184 µs/cm	6.4																	
marró																		
conductivitat	pH																	
193 µs/cm	6.1																	
250 µs/cm	6.3																	
Neteja mecànica de la capa pictòrica.		paletina suau																

Neteja de la superfície de la policromia amb un sistema aquós, mitjançant el control del pH i la concentració iònica. S'ha pogut eliminar un vel grisós de pols i brutícia.		buffer 6.3; hisops
Neteja de la superfície de la policromia amb un sistema aquós, mitjançant el control del pH i la concentració iònica. Per a eliminar el paper Kraft s'ha escalfat el buffer. S'ha pogut eliminar un vel grisós de pols i brutícia i el paper Kraft. S'han hagut de deixar algunes restes del paper, perquè si s'insistia més hi havia perill de desgast del suport.		buffer 6.3; hisops, espàtula de guixaire alcohol amb H₂O (70:30)
Fixació de les vores i cantonades del cartró i la capa pictòrica per evitar més pèrdua.		Cola de pells al 5% en H₂O dest.
Consolidació i reintegració matèrica del cartró: S'han reintegrat matèricament les pèrdues que van provocar les xinxetes.		polpa de paper de conservació, tillosa al 5% en H₂O
Anivellament de les zones de pèrdua de la capa pictòrica i de preparació amb estuc tradicional. Les vores s'han desestucat amb el mateix buffer utilitzat per a la neteja.		Cola de conill Lefranc&Bourgeois®, H₂O cola: 1:9 cola en H₂O desionitzada Massilla: 50 g d'H₂O cola, 80 g de carbonat càlcic, espàtula de guixaire buffer pH 6.3

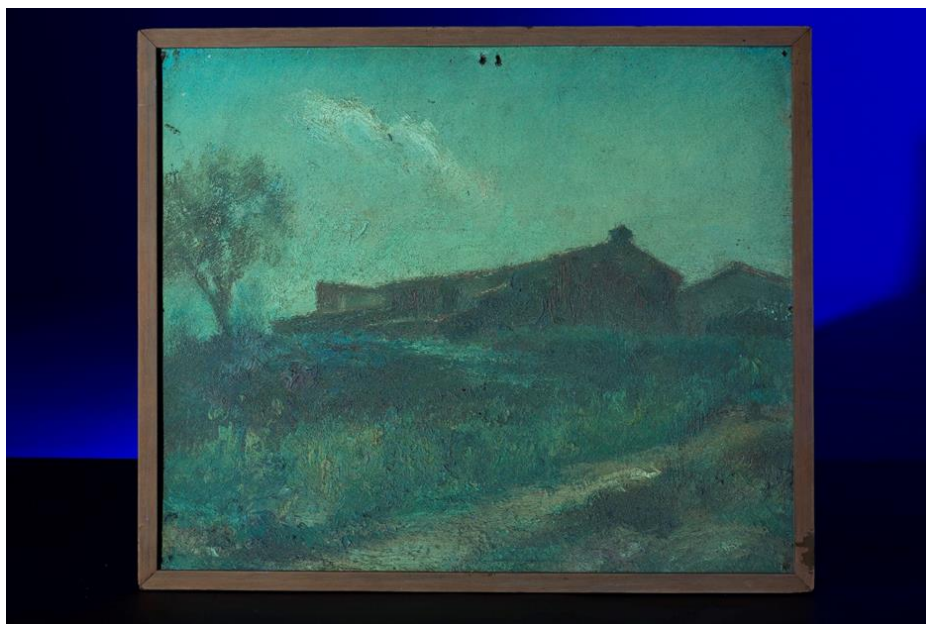
Sistema de presentació: Reintegració cromàtica de les pèrdues de la capa pictòrica de manera il·lusionista amb aquarel·les.		Aquarel·les Winsor&Newton® pinzell de retoc H₂O dest.; pintura Gamblins®, 2- Propanol
--	--	---

PROCÉS D'INTERVENCIÓ DEL MARC

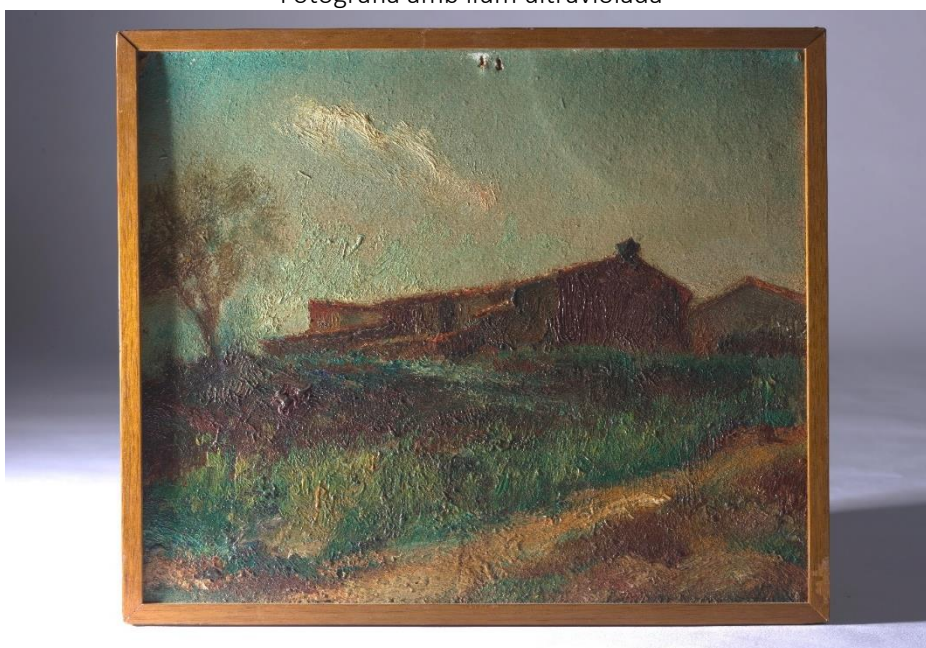
Eliminació de les puntes parcialment oxidades que fixaven el marc al bastidor.		Alicates
Neteja de la superfície (anvers i revers) amb un sistema aquós, mitjançant el control del pH i la concentració iònica. Per a eliminar el paper Kraft s'ha escalfat el buffer. S'ha pogut eliminar un vel grisós de pols i brutícia i el paper Kraft.		buffer 6.3; hisops, espàtula de guixaire
Consolidació dels angles: S'ha encolat de nou els angles amb l'ajuda d'un fixador d'angles.		Wolfcraft® tensor de cinta monomanual, cola blanca Express 35 Rakoll®

Anivellament de les zones de pèrdua amb estuc tradicional. Les vores de la reintegració matèrica s'han desestucat amb el mateix buffer 6.3.		Cola de conill Lefranc&Bourgeois® H₂O cola: 1:9 cola en H₂O desionitzada Massilla: 50 g d'H₂O cola, 80 g de carbonat càlcic, espàtula de guixaire buffer pH 6.3
Reintegració cromàtica il·lusionista.		Aquarel·les Winsor&Newton® pinzell de retoc H₂O dest.
Preparació de les ballestes de metall inoxidable i el marc: Adhesió d'un paper secant en el punt de contacte per protegir la pintura del contacte directe amb el metall i la fusta.		paper secant, marc, ballestes
Col·locació del quadre a dins del marc i fixació amb ballestes.		ballestes, cargols, tornavís

FOTOGRAFIES UV, LLUM RASANT

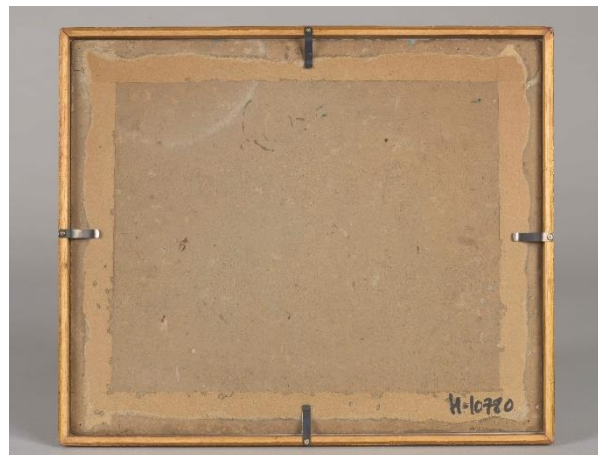

Fotografia amb llum ultraviolada

Fotografia amb llum rasant

FOTOGRAFIES ABANS - DESPRÉS

CONSELLS DE CONSERVACIÓ PREVENTIVA

HUMITAT RELATIVA: 40-55% (fluctuació màxima diària: 5%)

TEMPERATURA: 18-22°C (fluctuació màxima diària: 2°C)

IL·LUMINACIÓ: Màxim 200 lux, lliures de radiació infraroja i ultraviolada. En el cas que hi hagi presència de pigments laca orgànics sensibles a la llum, els nivells d'il·luminació haurien de reduir-se a 50 lux.

Com que l'efecte de la llum és acumulatiu i irreversible, és important disminuir els temps d'exposició tot el possible, així com els nivells d'il·luminància.

Barcelona, 01 de desembre de 2021

Teresa Schreibweis Torrents

Conservadora-restauradora de Béns Culturals